

KIRJALLISUUSESITTELYJÄ

European Immigration Policy; A Comparative Study, edited by Tomas Hammar, Cambridge University Press 1985, p. 319.

This book presents a comparative analysis of immigration policy of six European countries which have experienced a large-scale postwar immigration, viz. Sweden, the Netherlands, Great Britain, France, Switzerland and the Federal

Republic of Germany. The study is based on a series of conferences and each author has written one chapter about his own country's immigration policy.

The authors are well-known experts in their fields. Tomas Hammar, the editor of the book, writes about Swedish immigration policy. Until the year 1930 Sweden was a country of emigration. Since the WW II Sweden has been a major country

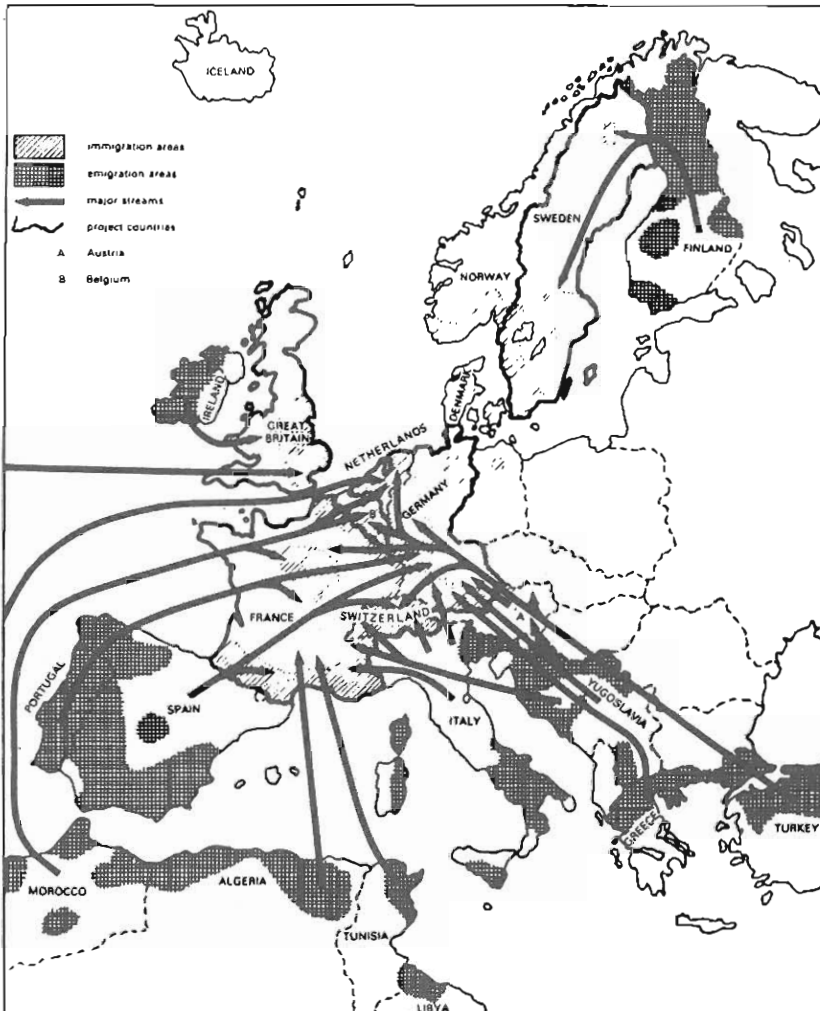

Figure 1.1. Postwar migration to Europe

of immigration especially from Finland. Sweden has never had a system similar to the "questworker" programs of other European countries. Sweden tends to believe that every resident foreign citizen plans to stay for good.

Han B. Entzinger deals with the Netherlands immigration policy. The Dutch people has for centuries settled in many overseas colonies. The long tradition of in- and out-migration is a conspicuous feature of Dutch migration movements. Today there are well over one million people who themselves or their parents migrated to the Netherlands since WW II, constituting 8 per cent of the whole population. Half of them are people from the former Dutch colonies. Consequently a feature of Dutch immigration policy has been its heterogeneity. The liberal Dutch admission policy was based on the presumption that immigrants would be staying only temporarily. This idea was not dropped until the late 1970's when the admission regulations became stricter and there was a need for developing a coordinated immigrant policy to ensure that immigrants would participate more fully in Dutch society.

Zig Layton-Henry writes about the British immigration policy. Like many other European countries Britain has traditionally been a country of emigration. The depression between the wars caused a change in the balance of migration and the net flow became an inward one. The expansion of the British economy in the 1950's and 1960's created a substantial shortage of labor especially for unskilled or semiskilled workers, many from the former Commonwealth countries. An interesting contrast between Britain and other major European countries like France and Germany was the lack of government planning and involvement in immigration policy once the migration developed. British immigration policy has been "ad hoc" and reactive rather than centrally planned and managed. Since 1962 the policy of successive governments has been to institute tighter and tighter controls in an attempt to end the primary immigration of non-white immigrants from the New Commonwealth but at the same time allow the secondary immigration of close dependants. This policy has been justified on the grounds that equality and integration can only proceed smoothly for the ethnic minorities if the public is assured that New Commonwealth immigration is strictly controlled. The present conservative government has shifted the emphasis of its central strategy from immigration to nationality. In short, Britain has been slow to develop an immigrant policy.

Gilles Verbunt reviews French immigration policy. France has a long tradition of immigration especially since the second half of the 19th century. The low birth rate and periodic labour shortages have served to motivate immigration. "We called

workers and human beings came" characterizes also the French policy until 1974 when the *laissez-faire* policy towards immigration was finally abandoned. New institutions were created to improve the reception of immigrants, to promote immigrant cultures, and to improve relations between immigrants and French natives. Because of lack of financial sources only some of these measures have been effective. In 1977 there was also introduced a new immigrant policy to help immigrants to return to their countries of origin if they wanted to do so. In the 1980's the major attention has been focused on the short-term aims for restoring to immigrants their elementary rights and abolishing the arbitrariness characterized the earlier policy.

The immigration policy of the Federal Republic of Germany is dealt by Hartmut Esser and Hermann Korte. Until the late 19th century also Germany was mainly an emigration country. Already after 1871 the first manpower shortage occurred in the eastern provinces of Prussia, and Poles were employed from Russia and Austria. In 1894 the entry of Polish workers was authorized as seasonal workers. The WW I brought about a drastic change in the policy towards Polish workers. Passports were made compulsory to prevent their leaving the country. With the breakdown of the German Empire and subsequent economic problems there was no significant employment of foreign labor in the Weimar Republic. In the phase of National Socialism the economic revival from 1934 brought about a rise in the number of foreign workers. By the year 1945 appr. 8,000,000 foreigners worked in the German Reich. After the war this caused a problem: how to treat with the former forced labor who did not return home. In 1951 the legal equality was guaranteed to those who remained in Germany. From 1961 labor shortage caused recruitment of foreign labor. This marked the beginning of the "uncontrolled expansion" of immigrant labor until the recruitment stop in November 1973. The stay of immigrant workers was regarded as temporary. After the economic recovery in 1967 the number of foreign workers reached a peak of 2,6 million in 1973. Including the family members the total number was nearly 4 million. In 1981 the foreign population of 4,6 million constitutes 7,7 per cent of the total population of FRG.

The first generation can no longer be considered "guestworkers" as the average length of stay is about 10 years. Nevertheless the Federal Government has officially emphasized that the FRG is not an "immigration country". The residence of 4,6 million foreigners is regarded as a temporary phenomenon. Measures have been directed towards stopping the further immigration of youths and elderly family members. The right to reside

in the FRG depends on the possession of a residence permit. Generally speaking, according to the tradition of the German Reich, the FRG has never had a long-term and coordinated immigration policy.

Hans-Joachim Hoffmann-Nowotny writes about the immigration policy of Switzerland which had a major immigration in the second half of the 19th century. Foreign population increased steadily and reached a peak in 1914 when foreigners constituted 15,5 per cent of the total population. In 1900 *ius soli* was introduced to make children born in Switzerland of foreign parents automatically Swiss citizens. The first wave of immigration was composed largely of people recruited from the neighbouring countries. Immediately after the WW I a new wave of immigration began and reached a peak of over a million in 1974; 16,8 per cent of the population. The Swiss attitude towards immigrants can be described as follows: foreigners are meant to work, behave in an unobtrusive manner and adapt themselves to Swiss conditions. After the middle of the 1960's immigration regulation became more restrictive and internal control became more liberal. However, in Switzerland there is no "immigrant policy" in the strict sense of the term. This according to the Swiss tradition of *laissez-faire*. Switzerland is not regarded as an "immigration" country. There was no need for any special policy as immigration was considered only a temporary phenomenon. Although in the treatment of foreigners there has not been any special measures on their behalf, some progress has been made. One recently formulated aim has been to give all foreigners equal social rights on the labor market. There are also many organizations for counseling and help at the disposal of foreigners, and especially for refugees. According to the author foreigners in Switzerland seem better integrated and assimilated than foreigners in Germany.

X X X

After the presentation of the situation in the six countries Tomas Hammar makes a comparative analysis. Immigration policy has progressed along similar lines in all the project countries. From the

middle of the 19th century to the WW I major features were economic liberalism and political nationalism. A feature of the period was the huge European emigration to other continents. Between the wars nationalistic feelings affected immigration policies. The U.S.A. imposed the quota laws in the 1920's to reduce immigration drastically.

Following the WW II a radical change occurred in the immigration policies of European countries. Millions of people were uprooted but on the other hand there was a pressing need to rebuild destroyed areas requiring a good supply of labor. Rapid economic growth led to recruiting foreign labor in Great Britain, France and Germany. The Netherlands, Switzerland and Sweden met their manpower needs mostly through spontaneous immigration. The turning point was the period of 1970-74 mainly due to the economic downturn after the oil crisis. Immigration of labor force reduced drastically, although family immigration and the acceptance of refugees has continued.

The last section of the book deals with immigration regulation and aliens control. Germany and Switzerland can be called guestworker systems while Great Britain and Sweden represent systems of permanent immigration. France and the Netherlands fall between these two poles. Although the foreign populations grew quickly immigrant policy began to develop slowly in these countries. It started later in the guestworker countries than in the countries of permanent immigration. Hammar points out the importance of immigrants themselves in the formation of immigration policy in these six European project countries. At the present a task ahead is to provide a decent standard of living for both the first and second generation of the immigrant minorities.

"European immigration policy" of the six countries of extensive postwar immigration is an excellent contribution in a long neglected field of migration research. In the future there is an obvious need for more comparative studies e.g. about the "emigration policy" of the countries like Yugoslavia, Ireland, Finland etc. experiencing heavy losses of population through emigration.

Olavi Koivukangas

Utopiasiiirtolaisuus

Teuvo Peltoniemi, Kohti parempaa maailmaa, Otava, Helsinki 1985, s. 240.

Johtuneeko Aatamin ja Eevan kadottamasta paratiisista se, että ihmistä on aina kiehtonut ajatus onnelasta, paikasta, jossa elettäisiin vapaina huolista ja rahanhimmasta, vapaana kaikenlaisesta vainosta, riistosta ja sorrosta. Myös totisina torvensoittajina pidetyt suomalaiset ovat tempautuneet milloin minkin aatteen mukaan maailmaa parantamaan.

Ensimmäinen kokonaisuus tästä vähän tunnetusta aiheesta on valt.liis. Teuvo Peltoniemen juuri ilmestynyt teos, joka kuvaa 18:aa eri puolilla maailmaa ollutta suomalaisten perustamaa ihanneyhteisöä tai ainakin sen tapaista yritystä alkaen August Nordensköldin osallistumisesta "Uuden Jerusalemin" hankkeeseen Sierra Leonessa v. 1792 aina Jokioisten Emmausliikkeeseen saakka. Tunnetuin suomalaisutopisti on Matti Kurikka, joka vuosisadan vaihteessa yritti ensin perustaa "Kalevan Kansaa" -ihanneyhteisöä Australiaan ja myöhemmin paremmin menestyneen "Sointulan" Vancouveriin, Kanadaan. Tämän jälkeen suomalaisten utopiayhdyskuntien painopiste siirtyi latinalaiseen Amerikkaan, tunnetuimpina paroni Arthur Thesleffin vuonna 1906 perustama Colonia Finlandesa Argentiinassa ja Toivo Uusikallion vegetaristien Fazenda Penedo Brasiliassa 1920-luvun lopulla.

Australiaan v. 1899-1900 yritettyä ihanneyhdyskuntaa tarkastellaan seuraavassa tarkemmin.

Vuosisadan vaihteessa monet Englannin dominiot yrittivät houkutellessa siirtolaisia mm. tarjoamalla ilmaisen matkan Englannista määränpäähen. Kun Englannista ei ollut lähtijöitä tarpeeksi, Queenslandin osavaltio tarjosi v. 1899 ilmaisen matkan Queenslandiin. Tehokas värväyskampanja ulotettiin Suomeen saakka. Suomalaista työväestöä erityisesti viehätti Queenslandissa vallassa ollut työ-

väenpuolueen hallitus. Lähes 200 suomalaista käytti tätä ilmaista matkaa hyväkseen vajaan vuoden aikana. Tähän ryhmään kuului erään lähteen mukaan 78 Matti Kurikan kannattajaa, jotka saapuivat perustamaan ihanneyhteiskuntaa, "Kalevan Kansaa", Australiaan. Sopivaa paikkaa ei kuitenkaan löytynyt ja vuoden 1900 alkupuolella Matti Kurikka kannattajineen oli hakkaamassa ratapölkkyjä Chillagoen rautatietyömaalla. Suomalaisten telttakylää kutsuttiin "Eldoradoksi" ja Kurikan johtamana se oli eräänlainen ihanneyhteiskunta tai osuustoimintayritys. Kurikan urakat osoittautuivat huonoiksi ja monet suomalaisista eivät olleet tottuneet raskaaseen työhön. Pian suomalaiset alkoivat kärsiä puutetta ja joukko hajosi kiroten johtajansa.

Opiskellessani Australiassa haastattelin v. 1970 Brisbanessa Mrs. Aino Hirmukalliota, joka pikku-tyttönsä oli kuulunut tähän joukkoon. Suurin osa Chillagoen telttaleiriä koskevista tiedoista on peräisin häneltä. Samoin kuin "kurikkalaisten laulu", joka päättyi sanoihin: "Näkemiin Australia - sinä helvetin maa." Myöhemmin monet Kurikan kannattajista asettuivat Nambouriin lähelle Brisbaneä viljelemään sokeria. Useimmat seurasivat Kanadaan Matti Kurikkaa, joka oli saanut sikäläisiltä kaivosmiehiltä kutsun ja myöhemmin matkarahat tulla perustamaan yhteisömuotoon perustuva suomalaisyhteisö - myöhempi Sointula.

"Kohti parempaa maailmaa" on mielenkiintoinen lähinnä suurelle yleisölle tarkoitettu yleisesitys tästä suomalaisen siirtolaisuuden vähemmän tunnetusta puolesta. Se perustuu suurelta osin erikoistutkimuksiin, mutta sisältää runsaasti myös uutta tietoa suomalaisiirtolaisten vaiheista maapallon jokaisessa maanosassa. Kirjan hyvä ulkoasu ja runsas kuvitus ovat sopusuhteissa sujuvasti kirjoitetun sisällön kanssa.

Olavi Koivukangas

SIIRTOLAISASIAIN NEUVOTTELUKUNNAN MIETINTÖ VIII

Ehdotus siirtolaisuuspoliittiseksi tutkimusohjelmaksi vuosiksi 1986-1990

BETÄNKANDE VIII AVGIVET AV DELEGATIONEN FÖR EMIGRANTÄRENDEN

Förslag till migrationspolitiskt forskningsprogram för åren 1986-1990

Komiteanmietintö - Kommittébetänkande 1985:47
Helsinki - Helsingfors 1985

ISBN 951-46-7839-7

ISSN 0356-9470

SIIRTOLAISASIAIN NEUVOTTELUKUNNAN MIETINTÖ IX

Siirtolaisuus ja tiedotus

BETÄNKANDE IX AVGIVET AV DELEGATIONEN FÖR EMIGRANTÄRENDEN

Migration och information

Komiteanmietintö - Kommittébetänkande 1985:52
Helsinki - Helsingfors 1985

ISBN 951-46-7839-7

ISSN 0356-9470

Valtioneuvosto asetti ulkoasiainministeriön esittelystä marraskuun 19. päivänä 1970 siirtolaisasiain neuvottelukunnan selvittämään siirtolaisuudesta niin kotimaassa kuin ulkosuomalaisien keskuudessa aiheutuvia ongelmia ja esittämään toimenpidesuosituksia, jotta nämä ongelmat voitaisiin riittävästi ottaa huomioon maassamme harjoitettavassa yhteiskuntapolitiikassa. Asiain luonteesta johtuen neuvottelukunnasta tehtiin pysyväisluonteinen elin, joka sai tehtäväkseen:

- seurata siirtolaisuuden ja ulkosuomalaisien olojen kehitystä,
- selvittää siirtolaisuuden vaikutuksia ja siihen vaikuttavia tekijöitä,
- toimia siirtolaisvälityksestä annetun lain tarkoittamana neuvottelukuntana työvoimaministeriön avustamiseksi siirtolaisvälitystä koskevissa asioissa sekä
- antaa valtioneuvostolle, ministeriöille ja tarvittaessa muillekin viranomaisille lausuntoja sekä tehdä ehdotuksia siirtolaisuutta koskevissa tai siihen liittyvissä asioissa.

Valtioneuvoston 30.11.1972 tekemän päätöksen mukaisesti neuvottelukunta siirtyi ulkoasiainministeriön alaisuudesta työvoimaministeriön alaisuuteen 1.1.1973 lukien.

Neuvottelukunta on toimintansa aikana luovuttanut yhdeksän mietintöä (Komiteanmietinnöt 1972:B 119, 1974:64, 1976:49, 1976:81, 1980:63, 1981:60, 1982:14, 1985:47, 1985:52).

Äskettäin luovutetun siirtolaisasiain neuvottelukunnan kahdeksannen mietinnön, "Ehdotus siirtolaisuuspoliittiseksi tutkimusohjelmaksi vuosiksi

1986-90", tavoitteena on antaa päätöksentekijöille kokonaiskuva valtionhallinnon siirtolaisuustutkimustoiminnasta, suuntaamisesta ja kehittämistarpeista 1980-luvun loppupuoliskolla sekä edistää siirtolaisuusasioiden kanssa toimivien eri hallinnonalojen ja -tahojen vuorovaikutusta siirtolaisuuteen liittyvästä tutkimuksesta. Myös valtioneuvoston tiede- ja teknologiapolitiittinen selonteko tukee neuvottelukunnan asettamia tavoitteita.

Ohjelman tavoitteena on siten tehostaa valtionhallinnon siirtolaisuustutkimustoiminnan suunnittelua, tutkimustulosten hyödyntämistä ja kansainvälistä tutkimusyhteistyötä sekä edesauttaa tutkimustyön suuntaamista paremmin hallinnon tarpeita vastaavaksi.

Tutkimuslaitoksia, tutkijoita ja tutkimusympäristöä koskevat ehdotukset ohjelmassa

- Korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten tulisi voida keskittyä ns. perustutkimukseen.
- Eri hallinnonalojen tulisi tilaustutkimuksessaan ottaa huomioon tutkimustradition aikaansaannin tärkeys ja pyrkiä toteuttamaan myös pitkäaikaisia ja laaja-alaisia tutkimusprojekteja joko yhteistyössä tai Suomen Akatemian kanssa.
- Siirtolaisuusinstituuttiin tulisi perustaa ainakin yksi vakinaisen tutkijan toimi erityisalueena siirtolaisuuden yhteiskuntatieteellinen tutkimus.
- Siirtolaisuusinstituutin kirjaston toimintaa tulisi edistää. Kiireisimpänä tehtävänä on pidettävä atk-pohjaisen tutkimusrakisterin luomista ja kehittämistä osaksi yleistä tieteellistä kirjasto- ja informaatiojärjestelmää.
- Pohjoismaiden ulkopuolelle suuntautuvien muuttojen rekisteröintiä tulisi parantaa.
- Tilastokeskuksen työvoimatiedusteluun tulisi saada muutama kysymys haastateltavan muutosuunnitelmista.
- Siirtolaisuusintituutin "Siirtolaisuus - Migration"-lehteen tulisi saada enemmän tieteellisiä artikkeleja.
- Kotimaisista ja kansainvälisistä tutkijajärjestelmistä tulisi aikaansaada säännöllinen tapahtuma.

Suomen siirtolaisuuspolitiikan yleistavoitteena on siirtolaisnäkökulman huomioiminen yhteiskunnallisen päätöksenteon eri tasoilla. Tämä puolestaan edellyttää, että siirtolaisuuden kehityksestä ja sille luonteenomaisista piirteistä on aina käytettävissä ajankohtaista tietoa.

Ulkomailta asuu yli miljoona suomalaista syntyperää olevaa henkilöä. Neuvottelukunta toteaa IX mietinnössään "Siirtolaisuus ja tiedotus", että tiedonsaanti suomalaisesta yhteiskunnasta on aina tarpeellista, ulkosuomalaisille, Suomeen palaaville

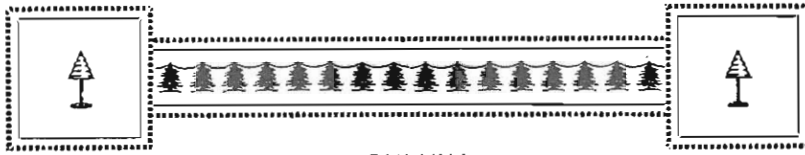
sekä Suomeen muuttaville ulkomaalaisille.

Siirtolaisuutta koskeva tiedotustoiminta on valtion virallisen siirtolaisuuspolitiikan väline. Se on palvellut siirtolaisuuspolitiikan kulloisiakin tavoitteita. Suomen virallisen tiedotustoiminnan voidaan todeta vuosikymmenten aikana vaihdelleen maastamuutosta varoittavasta mahdollisimman neutraaliin ja totuudenmukaiseen tiedottamiseen sekä paluumuuttoon voimakkaasti kannustavasta linjasta Suomen oloista tiedottamiseen.

Tiedotustoiminnalla edistetään ulkosuomalaisien mahdollisuuksia oman kulttuuri-identiteetin

säilyttämiseen. Tällöin he voivat samalla osaltaan toimia Suomi-tietouden levittäjinä asuinmaassaan ja välittävät tietoa vastaavasti myös Suomeen.

Yksilön kannalta onnistuneen muuttamisen edellytyksenä on riittävän ja oikean tiedon saaminen kohdemaan olosuhteista. Neuvottelukunta onkin työssään todennut, ettei olennaista siirtolaisten palveluissa tarvittavaa tietoa varsinaisesti puutu. Ongelmana on sen sijaan tiedon jakelun organisatorinen hajanaisuus. Myös tiedon perillemenoon tulisi kiinnittää erityistä huomiota.

JOULUNA

*"Hyvä Tuomas Joulun tuopi."
Näin ne haastoi harvallensa,
Verkallensa virkkaeli,
Kansan miehet kertoeli,
Saattaen sulosanoman
Joulujuhlan joudunnasta
Suomen suurille saloille,
Kalevalan kankahille.
Tämä touhun toi tulisen,
Antoi kiiirehen kipakan
Riennätellä, joudutella,
Valmistua vikkelästi
Viettämähän valonjuhlaa,
Joulujuhlaa jaloa.
Kukin koittavi parastaan
Vakaisesti varustella,
Syötävätä saatavaksi,
Kunnon kaljat juotavaksi
Juhlapäivien varaksi;
Kinkut sievät ja soreat,
Keitokset kaikenlaiset.*

*Jo on kuusi koristeltu,
Kynttilöity, kaunisteltu
Tuomaan tunnetta tupahan,
Joulun henkeä jaloa.
Istutaan jo iltaselle,
Tuodaan lahjat oivalliset
Nähtäväksi, saatavaksi,
Kaikille iki-iloksi.
Vaari vanha viimeiseksi
Ottaa kirjan kunnollisen,
Perheraamatun rotevan,
Josta joukolle lukevi,
Päivän tekstistä puhuvi,
Joulurauhaa toivottaapi.
Näin ol' tapa ennen muinoin,
Lasna piennä ollessani,
Paitaressuna pahaisna.
Enään muistossa elävä,
Mielimietteissä kuvana
Suomen sulo joulujuhla.
ANTTI.*

Runo on julkaistu New Yorkin Uutisten Joulu-Viestissä 1924. (Siirtolaisuusinstituutin Arkisto)